

รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล
ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

Change management model of educational institute administrators which
affects the management of the quality system to an international
standard school of primary schools under the Office of the Basic
Education Commission

ศุภลักษณ์ จันทรแดง¹ ธัญเทพ ลิทธิเสื่อ² ประภาพร บุญปลอด³ และวสันต์ชัย กากแก้ว⁴
Supaluk Jandang¹, Thanyatep Sittisuar², Prapaporn Boonpod³
and Vasanchai Kakkeaw⁴

Received : March 21, 2022; Revised : April 18, 2022; Accepted : April 18, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างการบริหารการเปลี่ยนแปลงกับระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล และรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากรจากโรงเรียนจำนวน 203 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 โรงเรียน

---

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำและการบริหาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ; Doctor of Philosophy Program in Leadership Administration, Faculty of Education, Surindra Rajabhat University, Thailand; e-mail : airthecorr@hotmail.com

^{2,4} อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Education, Surindra Rajabhat University, Thailand

³ อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Management Science, Surindra Rajabhat University, Thailand

โดยผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา รวม 4 คน จำนวน 544 คน สร้างเครื่องมือวิจัยแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เก็บแบบสอบถามได้ 493 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.63 นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) และสร้างรูปแบบจำลองให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างการบริหารการเปลี่ยนแปลงกับระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์ กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 0.00014 ค่าสถิติไค-สแควร์ หาดด้วยค่าชั้นความเป็นอิสระ คือ 1.71 และเกณฑ์ค่าประมาณความคาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย = 0.032

2. รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) อุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) ความเป็นปัจเจกบุคคล ส่งผลต่อ ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) การพัฒนาผู้บริหารและครู 2) การสร้างปัจจัยพื้นฐาน 3) การสร้างเครือข่ายพัฒนา 4) กลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง 5) ทักษะการบริหารการเปลี่ยนแปลง 6) นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเปลี่ยนแปลง และ 7) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และด้านคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) นักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย 4) การวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์ จึงจะทำให้คุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 5 ด้าน 1) ความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) การสื่อสารสองภาษา 3) ล้ำหน้าทางความคิด 4) ผลงานอย่างสร้างสรรค์ และ 5) ร่วมรับผิดชอบต่อโลก

คำสำคัญ (Keywords) : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, การบริหารการเปลี่ยนแปลง, คุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล, คุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานสากล

Abstract

The objectives of this research were as follows: To study the linear structure relationship between change management and the quality system of international standard schools. and change management style Affecting the management of elementary schools under the Office of the Basic Education Commission. The population was 203 schools, the sample group consisted of 136 schools. The

respondents were administrators, heads of academic department, teachers and chairmen of the educational institutes committee. Total 4 A total of 544 people created a 5-level estimation scale research tool. Collected 493 questionnaires, representing 90.63 percent. They were analyzed to find the relationship between the linear structure and the empirical data. By using the LISREL program (LISREL) and creating a model for 12 experts to assess the suitability and feasibility. The results of the research found that

1. The results of the examination of the linear structural relationship model between change management and the international standard school quality system found that it was based on the hypothesis and consistent with the empirical data with the ratio between the chi-square statistic. with the number of degrees of freedom equal to 0.00014 statistical chi-square Divided by the degree of freedom is 1.71, and the mean square root error estimate criterion = 0.032.

2. Change management model of educational institute administrators: change leadership consists of 1) ideology, 2) inspiration, 3) intellectual stimulation, and 4) individualism, affecting change management, consisting of 1) development of people administrators and teachers; 2) building fundamentals; 3) building development networks; 4) Change Strategy; 5) Change Management Skills 6) Innovation and Technology for Change and 7) Sufficiency Economy Philosophy And the quality of international standard schools consists of 1) organization leadership, 2) strategy, 3) students and stakeholders, 4) measurement, analysis and knowledge management, 5) personnel, 6) operations, and 7) results. Internationalization consists of 5 aspects: 1) academic excellence 2) bilingual communication 3) advanced ideas 4) creative production and 5) shared responsibility for the world.

Keywords : Change leadership, Quality of international standard, The quality of international standard school, Results Internationalization

บทนำ (Introduction)

ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ทักษะคิดความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลัก ประกอบกับการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดในมาตรา 54 “รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล”

ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานสากล จึงเป็นโจทย์ท้าทายความสามารถของนักการศึกษา และแนวโน้มการศึกษาของไทยในยุครองรับโลกาภิวัตน์ จึงให้ความสำคัญกับ “การปฏิรูปการศึกษา 5 ด้าน” (5 มิติ) ซึ่งได้แก่ ด้านระบบการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ด้านผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาเพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง แต่ที่ผ่านมาจากการรายงานของกระทรวงศึกษาธิการ (2560) พบว่า การพัฒนายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมากและต่ำกว่าหลายประเทศในแถบ เอเชีย คุณภาพของกำลังแรงงานอายุ 15 ปีขึ้นไป ยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดงานและผู้เรียน มัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษามีสัดส่วนน้อยกว่าประเภทสามัญศึกษาทำให้ มีการขาดแคลนแรงงานระดับกลางส่วนแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีแต่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดงานและยังมีสมรรถนะหรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการทำให้มีผู้ว่างงานอยู่จำนวนมากจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนและกำลังแรงงานที่มีทักษะและคุณลักษณะที่พร้อมเพื่อตอบสนอง ต่อความต้องการของภาคส่วนต่าง ๆ โดยจะต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนเพื่อวางเป้าหมายการ

จัดการศึกษาทั้งเพื่อการผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดงานและการพัฒนากำลังคน เพื่อยกระดับคุณภาพกำลังแรงงานให้สูงขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้จัดหลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจของสถานศึกษาที่มีความพร้อมสูง แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลง 2) กลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง 3) ทักษะเชิงบริหารการเปลี่ยนแปลง 4) นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารการเปลี่ยนแปลง 5) คุณธรรมนำความรู้สู่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มุ่งสู่ผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 2-79) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา “การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 17) เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานของสากลหรือมาตรฐานของประเทศที่มีคุณภาพ การศึกษาสูง มีความสามารถในการร่วมมือทำงาน และแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างข้อมูลมาเป็นแนวทางในการบริหารการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนกำหนดนโยบายการบริหารการเปลี่ยนแปลงการทำงานให้มีประสิทธิภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

เพื่อหาความสัมพันธ์และรูปแบบระหว่างการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ยกร่างรูปแบบ โดยนำข้อมูลในระยะที่ 1 มายกร่างรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 74) ดังนี้ ระดับที่ 1 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับที่ 2 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อย ระดับที่ 3 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง ระดับที่ 4 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก และระดับที่ 5 หมายถึง ระดับสภาพการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากที่สุด ในเครื่องมือ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลง และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพคุณภาพโรงเรียนตามมาตรฐานสากล

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ขอนั่งสือราชการจากคณะครุศาสตร์เพื่อนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้องที่เรียกว่า IOC (Index of item Objective Congruence) จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาให้คำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่อง โดยการหาค่า IOC (สมนึก ภัทธิยานี, 2544 : 167) ผลการหาค่าความตรงได้ค่ามากกว่า 0.80 ทุกข้อ

4. ทดสอบค่าความเชื่อมั่นทดลองใช้ (Try out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 96) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ .84

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถาม 544 ฉบับ ได้รับตอบกลับมา ที่กำหนด โดยนำแบบสอบถามที่เก็บได้ 493 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.63

6. ตรวจสอบเพื่อหาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างปัจจัยการบริหารการเปลี่ยนแปลงกับโรงเรียนมาตรฐานสากล มีสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เก็บมาจริงตาม เกณฑ์สถิติมากกว่า 3 เกณฑ์ใน 7 เกณฑ์ ดังนี้ (สุภมาศ อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชณี ภิญโญ ภาณุวัฒน์, 2549 : 97-98) 1) ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (P Value of $\chi^2 \Rightarrow 0.05$) 2) สัดส่วนค่าไค-สแควร์หารด้วยค่าชั้นความเป็นอิสระ มีค่าน้อยกว่า 2.0 แสดงว่าตัวแบบมีค่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) ค่าปริมาณความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม (Goodness of Fit Index : GFI) มีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป แสดงว่าตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 4) ดัชนีความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjust Goodness-of-Fit Index : AGFI) เป็นดัชนีการปรับแก้โดยคำนึงองศาอิสระ จำนวนตัวแปร และขนาดกลุ่มตัวอย่าง มีค่าตั้งแต่ 0.90-1.00 แสดงว่าตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 5) ดัชนีความสอดคล้องแบบประหยัด (Parsimony Goodness of Fit Index : PGFI) เป็นดัชนีที่แสดง

ถึงความกลมกลืนและความซับซ้อนของตัวแบบ ที่ให้ค่าดัชนีพื้นฐานตัวอื่นๆ (Normed Indexes) มีค่าตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป แสดงว่าตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบนี้มีค่าความสอดคล้องแบบประหยัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 6) ดัชนีเปรียบเทียบความสอดคล้อง (Comparative Fit Index : CFI) เป็นดัชนีเปรียบเทียบความสอดคล้องของข้อมูลเชิงประจักษ์ระหว่างตัวแปรสมมติฐาน (Hypothesized Model) กับตัวแปรอิสระ (Independence Model) มีค่าตั้งแต่ 0.90-1.00 แสดงว่าสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 7) ค่าประมาณความคาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) เป็นค่าที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามองศาอิสระ โดยค่า RMSEA น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่าตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นตัวแปรสังเกตได้มีอิสระต่อกันทั้งหมด และมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก (Close Fit) แต่ถ้าไม่เกิน 0.08 ถือว่าตัวแปรที่ใช้ทดสอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในระดับยอมรับได้

7. ยกร่างรูปแบบปัจจัยการบริหารการเปลี่ยนแปลงกับโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อทำการประเมินความเหมาะสม โดยขอหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 ท่านเพื่อประเมินด้านความเหมาะสม (Propriety) พิจารณาจากกระบวนการได้มา ครอบคลุมพันธกิจ การใช้ถ้อยคำ สำนวน การจัดกลุ่มหรือลำดับและการมีจุดเด่น และ ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) พิจารณาจากความสามารถนำไปปฏิบัติ การมีทรัพยากรเพียงพอที่จะปฏิบัติได้ ภาวะความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น และการมีระเบียบข้อบังคับ กฎหมายที่เอื้อให้ปฏิบัติได้

8. วิเคราะห์ผลการประเมิน ตรวจสอบแก้ไขเพื่อให้ได้สรุปผลลัพธ์การวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างการบริหารการเปลี่ยนแปลงกับระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของตัวแปรด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตัวแปรด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ตัวแปรด้านคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล และตัวแปรด้านคุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานสากล มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 3 ใน 7 เกณฑ์ ดังนี้

1) เกณฑ์ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (P Value of $\chi^2 = >0.05$) ผลที่ได้เท่ากับ 0.00014 ถือว่าน้อยกว่า 0.05 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดยอมรับได้

2) เกณฑ์กำหนดสัดส่วนค่าไค-สแควร์หารด้วยค่าขึ้นความเป็นอิสระ มีค่าน้อยกว่า 2.0 แสดงว่าตัวแบบมีค่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลที่ได้ คือ ค่าสถิติไค-สแควร์ 200.52 หารด้วยค่าขึ้นความเป็นอิสระ 133 ผลที่ได้คือ 1.71 ซึ่งน้อยกว่า 2.0 ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดยอมรับได้

3) เกณฑ์ค่าประมาณความคาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามองศาอิสระ โดยค่า RMSEA น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่าตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นตัวแปรสังเกตได้มีอิสระต่อกันทั้งหมด และมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก (Close Fit) แต่ถ้าไม่เกิน 0.08 ถือว่าตัวแปรที่ใช้ทดสอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในระดับยอมรับได้ ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความคาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) = 0.032

โมเดลสมการโครงสร้างที่กำหนดขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าอิทธิพลต่อกันดังนี้ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (aa) ตัวแปรด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง (bb) ตัวแปรด้านคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (cc) และตัวแปรด้านคุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานสากล (dd) ผลค่าอิทธิพลระหว่างตัวแปรด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตัวแปรด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ตัวแปรด้านคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล และตัวแปรด้านคุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานสากล พบว่า

(1) ตัวแปรด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (aa) ประกอบด้วย 1) อุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) ความเป็นปัจเจกบุคคลมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง (bb) ประกอบด้วย 1) การพัฒนาผู้บริหารและครู 2) การสร้างปัจจัยพื้นฐาน 3) การสร้างเครือข่ายพัฒนา 4) กลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง 5) ทักษะการบริหารการเปลี่ยนแปลง 6) นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเปลี่ยนแปลง และ 7) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เท่ากับ 0.63 และส่งผลต่อตัวแปรด้านคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (cc) ประกอบด้วย 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) นักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย 4) การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์ เท่ากับ 0.65 และมีอิทธิพลโดยรวมต่อตัวแปรด้านคุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานสากล (dd) ประกอบด้วย 1) ความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) การสื่อสารสองภาษา 3) ล้ำหน้าทางความคิด 4) ผลงานอย่างสร้างสรรค์ และ 5) ร่วมรับผิดชอบต่อโลก เท่ากับ 0.83

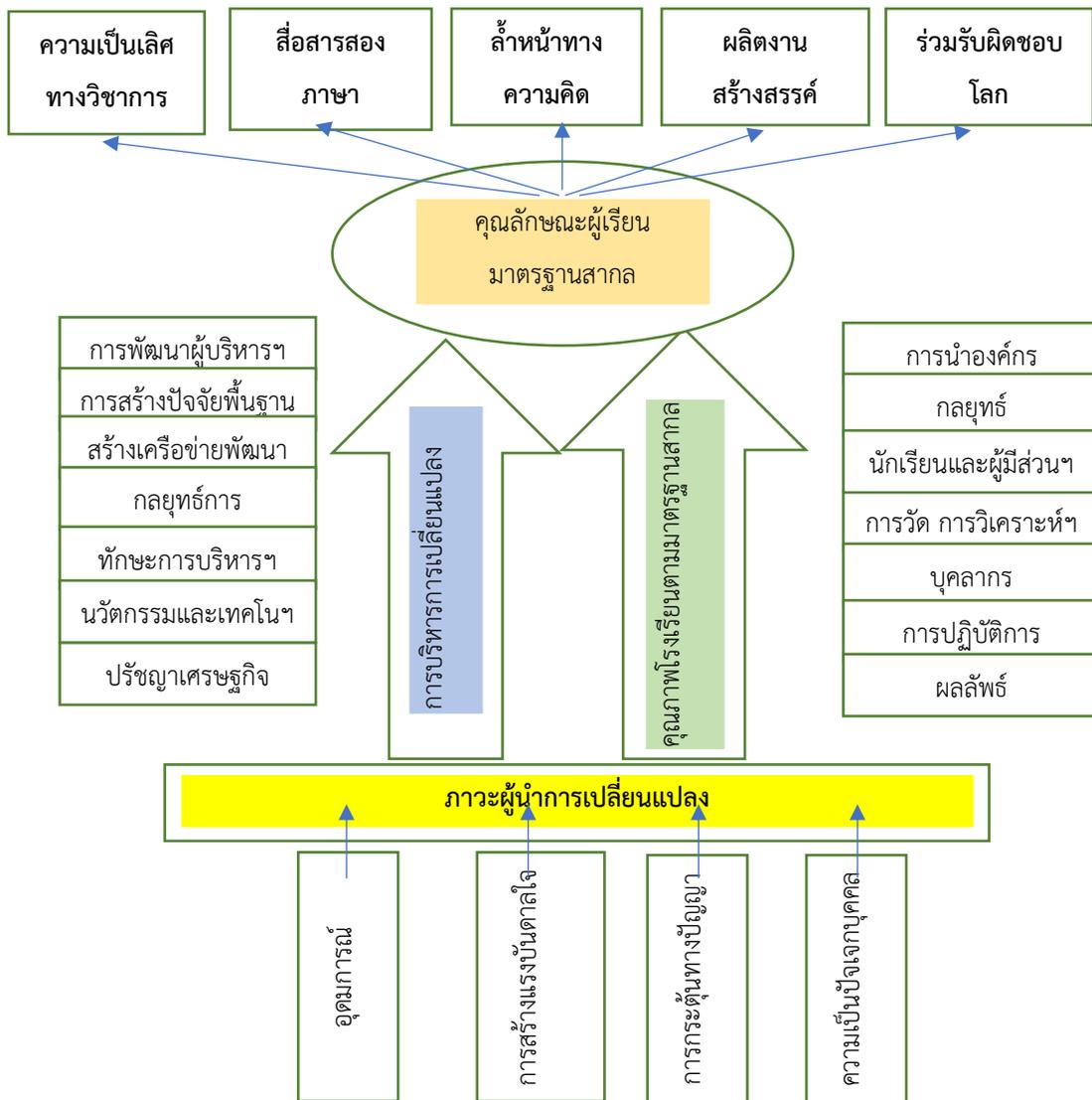
(2) ตัวแปรด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง (bb) ประกอบด้วย 1) การพัฒนาผู้บริหารและครู 2) การสร้างปัจจัยพื้นฐาน 3) การสร้างเครือข่ายพัฒนา 4) กลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง 5) ทักษะการบริหารการเปลี่ยนแปลง 6) นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเปลี่ยนแปลง และ 7)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรด้านคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (cc) ประกอบด้วย 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) นักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย 4) การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์เท่ากับ 0.28 และอิทธิพลโดยรวมต่อตัวแปรด้านคุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานสากล (dd) ประกอบด้วย 1) ความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) การสื่อสารสองภาษา 3) ล้ำหน้าทางความคิด 4) ผลงานอย่างสร้างสรรค์ และ 5) ร่วมรับผิดชอบต่อโลก เท่ากับ 0.18

(3) ตัวแปรด้านคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (cc) ประกอบด้วย 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) นักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย 4) การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรด้านคุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานสากล (dd) ประกอบด้วย 1) ความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) การสื่อสารสองภาษา 3) ล้ำหน้าทางความคิด 4) ผลงานอย่างสร้างสรรค์ และ 5) ร่วมรับผิดชอบต่อโลก เท่ากับ 0.66

2. รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำผลจากค่าความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างการบริหารการเปลี่ยนแปลงกับระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาสร้างรูปแบบ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญประเมิน ดังนี้

จากรูปแบบ พบว่า เป้าหมายสูงสุดของการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุคุณลักษณะผู้เรียนตามมาตรฐานสากล จะต้องเริ่มต้นจากฐาน คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) อุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) ความเป็นปัจเจกบุคคล ส่งผลต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) การพัฒนาผู้บริหารและครู 2) การสร้างปัจจัยพื้นฐาน 3) การสร้างเครือข่ายพัฒนา 4) กลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง 5) ทักษะการบริหารการเปลี่ยนแปลง 6) นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเปลี่ยนแปลง และ 7) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และด้านคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) นักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย 4) การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการ และ

7) ผลลัพธ์ จึงจะทำให้คุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานสากลบรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน
1) ความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) การสื่อสารสองภาษา 3) ถิ่นทางความคิด 4) ผลงานอย่างสร้างสรรค์ และ 5) ร่วมรับผิดชอบต่อโลก

รูปแบบดังกล่าวได้รับการยืนยันรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ 12 ท่าน พบว่า ด้านความเหมาะสม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) และภาพรวมด้านความเป็นไปได้ที่นำไปใช้จริงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) ดังนั้น รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง

อภิปรายผล (Research Discussion)

1. ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างการบริหารการเปลี่ยนแปลงกับระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาค่าความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างการบริหารการเปลี่ยนแปลงกับระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของตัวแปรด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตัวแปรด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ตัวแปรด้านคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล และตัวแปรด้านคุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานสากล มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 3 ใน 7 เกณฑ์ ดังนี้

1) เกณฑ์ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (P Value of $\chi^2 = >0.05$) ผลที่ได้เท่ากับ 0.00014 2) เกณฑ์กำหนดสัดส่วนค่าไค-สแควร์หารด้วยค่าชั้นความเป็นอิสระ มีค่าน้อยกว่า 2.0 ผลที่ได้ คือ ค่าสถิติไค-สแควร์ 200.52 หารด้วยค่าชั้นความเป็นอิสระ 133 ผลที่ได้ คือ 1.71 และ 3) เกณฑ์ค่าประมาณความคาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) เป็นค่าที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามองศาอิสระ โดยค่า RMSEA น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความคาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) = 0.032 ดังนั้นความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของตัวแปรด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตัวแปรด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ตัวแปรด้านคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลและตัวแปรด้านคุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานสากล มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับการวิจัยของ รังสรรค์ นกสกุล บุญเรือง

ศรีเหรียญ และจุไร โชคประสิทธิ์ (2555) ว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างในการบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นโมเดลเชิงสาเหตุของการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานสากลเชิงสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายในมีความแปรเปลี่ยนโดยตรงกับการบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานสากล และ ฌ็อนนัท วิทยาประโคน วสันต์ชัย กากแก้ว ศุภธนภุช ยอดสละ และ ธัญเทพ สิทธิเสื่อ (2564) ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ระหว่างองค์ประกอบการบริหารกับคุณภาพความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นไปตามสมมติฐาน ด้วยค่าสถิติ อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์ กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 1.115 ดัชนีวัดความกลมกลืนสัมบูรณ์ ได้แก่ GFI มีค่าเท่ากับ 0.969 AGFI มีค่าเท่ากับ 0.960 RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.011

2. รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เป้าหมายสูงสุดของการบริหารการเปลี่ยนแปลง การเริ่มต้นจากฐาน คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) อุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) ความเป็นปัจเจกบุคคล ส่งผลต่อ ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) การพัฒนาผู้บริหารและครู 2) การสร้างปัจจัยพื้นฐาน 3) การสร้างเครือข่ายพัฒนา 4) กลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง 5) ทักษะการบริหารการเปลี่ยนแปลง 6) นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเปลี่ยนแปลง และ 7) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และด้านคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) นักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย 4) การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์ จึงจะทำให้คุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 5 ด้าน 1) ความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) การสื่อสารสองภาษา 3) ล้ำหน้าทางความคิด 4) ผลงานอย่างสร้างสรรค์ และ 5) ร่วมรับผิดชอบต่อโลก ได้ประเมิน ผลการประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 ท่าน เพื่อยืนยันความเหมาะสม รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลกระทบต่อระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความเหมาะสมและสามารถ

นำไปใช้ได้จริง ทั้งนี้รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลที่ทำการศึกษ ผลวิจัยด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องผลการวิจัยและข้อเสนอแนะในงานวิจัยของ อัจฉรา นิยามภา (2564) ที่เสนอว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่สู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาควรพลิกโฉมการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่โดยจัดทำนโยบายเชิงรุก ปรับโครงสร้างองค์กรแบบยืดหยุ่น พัฒนาระบบปฏิบัติงานแนวใหม่ พัฒนาหลักสูตรแบบพลิกผัน จัดการเรียนรู้อิงบริษัท และประเมินผลแบบสหวิถิ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายชีวิตและความใฝ่ฝัน ด้วยการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นหาความคิดใหม่เป็นนวัตกรรมรุ่นใหม่ที่สามารถสร้างนวัตกรรมตามความต้องการของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารสถานศึกษาและหรือผู้บริหารการศึกษาที่ต้องการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดคือ คุณลักษณะผู้เรียนตามมาตรฐานสากล ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน 1) ความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) การสื่อสารสองภาษา 3) ล้ำหน้าทางความคิด 4) ผลงานอย่างสร้างสรรค์ และ 5) ร่วมรับผิดชอบต่อโลก จะต้องพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) อุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) ความเป็นปัจเจกบุคคล เพื่อให้สามารถนำโรงเรียนสู่การบริหารการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) การพัฒนาผู้บริหารและครู 2) การสร้างปัจจัยพื้นฐาน 3) การสร้างเครือข่ายพัฒนา 4) กลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง 5) ทักษะการบริหารการเปลี่ยนแปลง 6) นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเปลี่ยนแปลง และ 7) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และด้านคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) นักเรียนและผู้มีส่วนได้เสีย 4) การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์ เพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุดต่อระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่กำลังพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานสากล

2.2 ควรวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงกับคุณภาพโรงเรียนตามมาตรฐานสากล

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคการเปลี่ยนแปลง New Normal รวมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านประสิทธิภาพการสอนของครู ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรมและค่านิยมร่วม และปัจจัยด้านการสร้างแรงบันดาลใจสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2550). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ .
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). นโยบายปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ราชกิจจานุเบกษา. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. ลงวันที่ 6 เมษายน 2560.
- ณัฐพันธ์ วิทยาประโคน และคณะ. (2564). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ระหว่างองค์ประกอบการบริหารกับคุณภาพความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ภาวะผู้นำและการบริหาร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สุภมาศ อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (มปป.). เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการใช้โปรแกรมลิสเรล. สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). การวัดผลการศึกษา. กาลสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **สรุปการประชุมแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- รังสรรค์ นกสกุล, บุญเรือง ศรีเหรียญ, และจุไร โชคประสิทธิ์. (2555). “การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานสากล.” **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**. 6(1) มกราคม-เมษายน 2555 : 61-76.
- อัจฉรา นิยมภา. (2564). “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่สู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง.” **วารสารศึกษาศาสตร์ มจร**. 14(2) (ก.ค.-ธ.ค.) 2564: 178-195.

